

نناندر تالهکان و زمانی کوردی!

هیمۆسایپینهکان که له دوو ههمین رهوی به کۆمهلی خۆیان به سهر گۆی زهوییدا بلابوونه، له ههموو شونیک له گهل نناندر تالهکان که له ناوچهی ئیمهش دهژبیان، رووبهروو بوون، سی ههزار سال پیشتر ئهم دوو چهشنی ئینسانه، له گهل یهکتر رووبهروو بوون و هیمۆسایپینهکان پاشهکشهیان کردبوو و گهرابوونهوه شونیی خۆیان، بهلام نهمجاره بو ههمیشه نناندر تالهکان له ناوچوون. یهکیک له هویهکان بوونی زمانه بیکهلهکهکیان بوو. به پێچهوانه زمانی هیمۆسایپینهکان دهبیته هوی مانهویان. سایینهکان زمانیکی پیشکهوتوتریان ههبوو، به خیرایی له یهکتر تیدهگهستن، به خیرایی له کاتی مهترسی یهکتریان ناگادار دهکردهوه و ههر لهو رینگایهوه به خیرایی دهیان توانی نیازی روژانهی خۆیان بهراوهرد بکهن و ههروهها به هوی میشکیکی پیشکهوتوتر و بهکار هینانی کهرسهکان، توانیان له گهل سرووشت و له حاند سرووشتدا بمیننهوه.

ئهمرۆ که سهیری سهر گۆی زهوی بکهین، یهک لهسینی زمانهکان بهرهو مردن دهچن. زمانی کوردی ههر چهند لهم لیستهدا نییه، بهلام زمانیکه که له لایهن کوردهوه له ژبانی روژانه، له کاری نهدهبی، هونهری، زانستی کهمتر بهکار دههیندری.

له ولاتانی ئیران، عیراق، تورکیا و سوریا ههر له یهکهم روژی چونه مهدرسه، زمانی کوردی داهاتووی له مندالهکاندا دهکوشترئ و داهاتووی مندالهکانیش گریدراوی سیستهمهکانی ئهم ولاتانه دهمینئ و ههر کوردیک خوو به کویلهتی زمانیک جگه له زمانی دایکی دهگری و بوی ئاسایی دنوینی ژبان و کار و بیروهزر و ههست و زانست و لیهاوویی خوی لهو زمانهدا داپرژئی، که کهسایهتییهکهی لێوهگر تووه.

شيعر، چیرۆک، رۆمان، شانۆنامه، فلسفه، زانست، ههست، بیر، هزر، بیرکردنهوه، سیاسهت دهخریته توی زمانی نهکوردی، که دهبیته هوی پیکهینانی کۆمهلهگایهک که ناتوانئ کۆمهلهگای کورد بی، بهلهکوو دهبیته کۆمهلهگای ئهو ولاتانهی که ولاتی کورد و کوردیان داگیر کردوه، کورد خوویان بهو ولاتانه و بهم کویلهتییه گرتوه و جیاپوونهویان لهم کۆمهلهگایه نهستهم دنوینی!

قوولایی کارهساتهکه ئهوهیه، که ئهم ژبانه ئاسایی دههیندری. بو شاعیر، نووسهر، ئهدیب، سیاسهتهدار، بیرمهند، زانستکار، هونهرمهند ئاساییه که خوی له ههر کام لهو زمانهدا ئیفا دهکات، دهبری. ئهمه بو هیچ پهلهوریک، بالندهیهک، میسوله و هیچ زیندهموریک که ههر کام زمانی خۆیان ههیه، ئاسایی نییه. هیچ بولبولیک به زمانی کهلهشیر قسه ناکات، تهناهت ئهسپ و کهر و یهستر (ئیستر) که ههرسی هی یهک بنهمالهن، به زمانی سرووشتی خۆیان دهوین.

بو ئیمه قورعان نه تهنیا زمانی داگیرکهر نییه، بهلهکوو زمانی نابین و زمانی خودایه، که گهلێک جیگای ریزتره ههتا زمانی مهم و زین. زمانی ترکی تا ئهو رادیه ماقوولتره که له گهل یهکتریش، به ترکی دهئاخفین و دوو رسته ناتوانیین له گهل دایکمان به زمانی خۆمان قسه بکهین و ئهویش خوی به زمانی ترکی راهیناوه و مندالهکانیشی به ترکی گهوره کردوه!

دهیان شونیمان به ناوی زانستگا و نههستیتو و ناوهندی زانست، فلسفه ساز کردوه و ههرچی کتیبی تیدا کوکراوتهوه به زمانی نه کوردییه و ئهوهی تیدا پهروهرده دهکری، میشکیکی عارهبی، فارسی و

زمانیکی سهقهتی کوردییه که زور جار نووسره کهشی لی تیناگات چی نووسیوه، به تاییهت کاتیک دهچینه بواری بیر و هزر و فلهسهفه و زانست.

زمانیک که هر کهس به کیفی خوی پری کردوه له وشه ی داتاشراو، بی مانا، بی کهک که نه تنیا زمانه که له گریژنه دهبات دهر، بهلکوو میشکی کهسهکانیش تیکدهدات و چهشنیک له مروقی کارتونی بهتال ساز دهکات، که وشه ورسته دهلینهوه به بی نهوه ی تیگهیشتنیکی مانایی پیک بیت. لهم ریگایهوه کوملیک کهس رادههیندرین که تیگهیشتنی چاو و میشکیان یهکتر ناگریتهوه و دهرگایهک ساز دهبی که زمانیک بهکار دههینی وهک زمانی نئاندرتالهکان، که نه دتوانن له یهکتر تیگهین و نه خهک له خویان تیگهینن.

میللهتیک که بهم چهشنه له گهل زمان و کهسایهتی خوی بجولینهوه، نابی هیوای دواروژی بهخوی ههبی، به تاییهت له سهردهمیکدا که تنانهت زمانه به هیزهکانیش کهوتونهته بهر هیرشی جیهانی دژیتالی و گلوبالیسم، که جیهانیکی نوئ پیکدههینیت و لهم ریگایهدا زور شت له ناو دهبات .

کورد تنیا و تنیا گرتی سیاسی نییه، گرتی سهرهکی کورد نهبوونی کهسایهتی گریدراو له گهل زمان و بوونیهتی، وهک مروقیک که به کورد پیناسه بکری. ههتا کورد پیناسه ی بو خوی، زمانهکه ی و کهسایهتی و زیدهکه ی نهبی، کویله ی زمان و فهرهنگ و کویله ی سیاسی دهمینن .

یهکهمین ههنگاو گهرانهوه بو زمانی کوردی و پیراگهیشتنی نهو زمانهیه، هر بههانه، هر چهواشهکار ییهک بو به قیمةترانینی زمانی تر بهران بهر به زمانی کوردی، جنایهتیکه که دهرحق به خو دهکری.

برایم فهرشی